gemeente Haarlemmermeer

Raadsvoorstel 13409177

Onderwerp	Rekenkameronderzoek *Toegankelijke huisartsenzorg*
Portefeuillehouder	Bestuurlijk: Marianne Schuurmans-Wijdeven Thematisch: Mariette Sedee-Schuitemaker
Steller Collegevergadering	Margo Rosdorff
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2026.13409177

1. Voorstel

Op basis van het onderzoek *Toegankelijke huisartsenzorg* stelt de rekenkamer de raad voor de volgende aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken:

1. Een inschatting te maken van de toegankelijkheid van de huisartsenzorg over vijf, tien en vijftien jaar. Hierbij de factoren te betrekken die invloed hebben op de toegankelijkheid uit de rekenkamernota en het onderzoeksrapport. Het college te verzoeken aan de raad voor te leggen hoe de gemeente op de toenemende druk op toegankelijkheid gaat anticiperen.

2. Voorwaarden te scheppen voor een structurele en continue samenwerking tussen huisartsenzorg en het sociaal domein, zodat niet-medische hulpvragen tijdig en op de juiste plek worden opgepakt.

3. De toegankelijkheid van huisartsenzorg te verbeteren voor ouderen, minder mobiele inwoners en inwoners in kleine kernen. Het bestaan van de *RegioRijder* meer onder de aandacht te brengen, vrijwilligersinitiatieven te versterken en spreekuren op locatie te faciliteren.

4. Duidelijke en makkelijk vindbare informatie voor nieuwe inwoners, zoals expats en arbeidsmigranten, te maken. Hierin ook in andere talen uit te leggen hoe het Nederlandse zorgsysteem en de huisartsenzorg werken.

2. Samenvatting

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van de huisartsenzorg in Haarlemmermeer. Op basis van dit onderzoek doet de rekenkamer de aanbeveling aan de raad om een debat te voeren over de volgende stellingen:

I. *De gemeente moet harde afspraken met marktpartijen maken zodat gezondheidscentra een plek krijgen bij gebiedsontwikkeling en herstructurering.*

II. *De gemeente moet startende huisartsen helpen zich te vestigen in Haarlemmermeer door het delen van financiële risico's in de opstartfase.*

Daarnaast doet de rekenkamer een aantal aanbevelingen aan het college (zie bovengenoemde voorstellen 1 t/m 4).

Het is aan de raad om te besluiten de aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

De rekenkamer wil de raad inzicht geven in de toegankelijkheid van huisartsenzorg in Haarlemmermeer, welke rol de gemeente speelt bij het waarborgen van de toegankelijkheid en welke rol(len) ze nog meer kan spelen. Welzijnsorganisaties wezen de gemeenteraad van Haarlemmermeer in 2023 op het tekort aan praktijkruimten voor eerstelijnszorg in Haarlemmermeer. De medische zorg voor inwoners kon daardoor onder druk komen te staan. De raad vroeg zich af welke rol de gemeente kan spelen in het oplossen van dit maatschappelijke vraagstuk en heeft een motie aangenomen. Naar aanleiding daarvan heeft de gemeente haar rol bij toegankelijke eerstelijnszorg uitgewerkt in beleid. De rekenkamer is hierna een onafhankelijk onderzoek gestart, specifiek naar de toegankelijkheid van huisartsenzorg in Haarlemmermeer. Ze heeft in het onderzoek ook gekeken naar andere factoren dan huisvesting die de toegankelijkheid beïnvloeden.

3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het onderzoek is uitgevoerd door het Onderzoekerscollectief. De onderzoeksvragen zijn beantwoord op basis van deskresearch en interviews. In totaal zijn voor het onderzoek circa dertig respondenten gesproken, verdeeld over vier groepen: inwoners, zorgverleners werkzaam in verschillende huisartsenpraktijken en gezondheidscentra, gemeentelijke medewerkers en keten- en stelsel partners. Het inwonersperspectief is opgehaald via een focusgroep met vertegenwoordigers van dorps- en wijkraden, aangevuld met interviews met organisaties die inwoners vertegenwoordigen.
De resultaten zijn vastgelegd in het onderzoeksrapport *Toegankelijke huisartsenzorg in Haarlemmermeer*.

De rekenkamer trekt op basis van het onderzoek de volgende conclusies:

De huisartsenzorg in de gemeente Haarlemmermeer is op dit moment overwegend toegankelijk.
Op dit moment beoordelen betrokkenen de huisartsenzorg in Haarlemmermeer over het algemeen als goed toegankelijk. De meeste betrokkenen ervaren de huisartsenzorg in Haarlemmermeer als overwegend toegankelijk. In grote delen van de gemeente kunnen inwoners laagdrempelig en snel terecht bij een huisarts of gezondheidscentrum.

De toegankelijkheid is niet voor iedereen voldoende.
In kleinere kernen in de gemeente Haarlemmermeer zijn inwoners vaker aangewezen op een huisarts in een andere kern of buiten de gemeente. In de avond- en weekenduren zijn er minder of geen vervoersvoorzieningen beschikbaar. Dit is vooral voor ouderen, mensen die minder mobiel zijn en inwoners met een beperkt sociaal netwerk een probleem. Ook voor inwoners die het Nederlandse zorgsysteem niet kennen kan de toegang tot de huisarts minder vanzelfsprekend zijn.

Om meerdere redenen komt de toegankelijkheid in de nabije toekomst onder druk te staan.
De toegankelijkheid van huisartsenzorg in Haarlemmermeer is op termijn kwetsbaar door bevolkingsgroei (woningbouw), pensionering van artsen, vraagstukken rond huisvesting (beschikbaarheid praktijkruimten) en bereikbaarheid.

De gemeente speelt een belangrijke randvoorwaardelijke rol bij het versterken van de toegankelijkheid van de huisartsenzorg in Haarlemmermeer.
De gemeente heeft sinds enkele jaren, mede naar aanleiding van de door de raad aangenomen motie *Borg Eerstelijnszorg*, de toegankelijkheid van huisartsenzorg beleidsmatig versterkt. De gemeente heeft een vast aanspreekpunt voor huisvesting aangesteld en er is een structureel overleg met de Zorggroep Haarlemmermeer en de zorgverzekeraar. Daarmee beschikt de gemeente over meer inzicht en een duidelijkere rol in de afstemming over toegankelijke huisartsenzorg dan voorheen. Zij blijft wel afhankelijk van keuzes en investeringen van andere partijen voor de daadwerkelijke realisatie van praktijkruimten.

De gemeente heeft verschillende opties om verslechtering van toegankelijkheid te voorkomen of de toegankelijkheid zelfs te verbeteren.
Uit het onderzoek blijkt dat het verbeteren en waarborgen van de toegankelijkheid van huisartsenzorg in Haarlemmermeer vooral te vinden is in het versterken van het bestaande beleid en door bestaande instrumenten consequent in te zetten, met name:

- Het explicieter borgen van ruimte voor gezondheidscentra in gebiedsontwikkeling en nieuwbouwplannen, ook het doel om in elke wijk of kern een gezondheidscentrum te hebben.
- Te zorgen voor een continue en goedlopende samenwerking tussen huisartsenzorg en sociaal domein (waaronder welzijnswerk).

Het onderzoeksrapport van het Onderzoekerscollectief bevat tot slot een aantal voorbeelden van aanvullende inzet bij andere gemeenten voor het borgen van de toegankelijkheid van huisartsenzorg (zie pag. 55). Daarbij is ook de mogelijke relevantie van het voorbeeld voor Haarlemmermeer aangegeven.

3.3 Wat mag het kosten?
De rekenkamer bekostigt haar onderzoeken uit het aan haar door de raad toegekende budget (Programma 1, 'Bestuur' in de Programmabegroting).

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De rekenkamer is verantwoordelijk voor (de uitvoering van) dit onderzoek, de conclusies en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen. De klankbordgroep uit de raad adviseert de rekenkamer over de onderzoeksvraag en over de bruikbaarheid van de aanbevelingen van de onderzoeken.

Conform artikel 30a van het Reglement van Orde van de gemeenteraad wordt een raadsvoorstel inzake een rekenkameronderzoek geschreven en ingediend onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van de raad. De gemeenteraad en het college zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de aanbeveling(en) die aan hen zijn gericht, als de raad deze aanbeveling(en) heeft overgenomen.

3.5 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Sinds 1 januari 2023 is het college wettelijk verplicht om elk jaar de raad te informeren over wat er is gedaan met de aan het college gerichte aanbevelingen uit de onderzoeken van de rekenkamer. In het voorjaar van 2027 zal het college rapporteren over de opvolging van de aanbevelingen uit dit onderzoek.

4. Ondertekening

Hoogachtend,
Burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):
- Rekenkamernota *Toegankelijke huisartsenzorg*
- Onderzoeksrapport van het Onderzoekerscollectief
- Bestuurlijke reactie van het college
- Nawoord van de rekenkamer bij de bestuurlijke reactie